

EUSKAL-ERRIA

REVISTA VASCONGADA

T.º LXV

SAN SEBASTIÁN 30 DE JULIO DE 1911

N.º 1037

INDALECIO BIZCARRONDO (BILINCH)

† 1876-KO UZTAILLAREN 21-AN

EGUN GOGOANGARRIA

BAI egun, gogoangarria eta negargarria da euskaldunentzat 1876^{-ko} Uztaillaren ogeita bata.

Zorigaiztoko egun artan eman ziyoten gure lege zarrai, azke-neko arramaska.

Ez dute errez aztuko euskaldunak oroipen atsekabe ura.

Bañan ez da orrenbesterekin aski.

Geyago egin bear da. Lana, eta lana gogotik, Euskal-erriaren alde egitera biartubak gaude.

Sayatu bear degu beaz gure izkuntza maitagarria geyago eta geyayo goitutzen. Gure oitura garbi gain gañekuak zabaltzen. Euskal-erriaren aldeko naitasuna biyotzetan sutuzen.

Ori da alegin guztiz EUSKAL-ERRIA-k zenbaki guzietan egiten du-ben lan atsegiña, eta aurrera ere geruago eta gogo geyagokin ekingo diona.

*
* * *

Egun zorigaiztoko ortan bertan, 1876^{-ko} Uztaillaren 21^{-an}, ill zan euskaldun argidotar, donostiar bikain, neurtitzlari gain gañekua, Indalecio Bizcarrondo, *Bilinch-* en izenakin geyenak esagutzen dutena.

Euskaldunen artian neurtitzlaririk izan ez dala, ezin esan liteke Bilinch-en moldaera zoragarriak irakurri ezkeru.

Norbaitzuek, esango dute biar bada, arren lanetan erdal itz batzuek arkitzen dirala.

¿Eta zer esan naidu? Itz erdaldunak badaude tartian, arima ordia euskalduna da; euskaldun garbia, euskaldun osoa, euskaldun jatorra.

Bilinch-en antzera alderatu diranak badira geroztik. Arren malla goituetara irichi danik: iñor ez.

¿Nork, arrek beziñ samur, estitzu, naitazunezko itz legun eta atsegiñetan adierazi bere biyotzaren samiñ neurrigabekoak?

¿Zeñek arrek bezin zorrotz eta ostallu zirikatu farragarritzko gertaerak?

Urtiak juaneta urtiak etorri, eta geruago eta gogo geyagokin irakurtzen dira Bilinch-en neurtitz berdin gabiak. Geruago eta geyago zaltetzen dira euskaldunak arren moldaera gaiñ gañekotzaz.

EUSKAL-ERRIA-ren orrietan arkitzen dira Bilinch-en neurtitz guziak, baita ere Manterola-tik asi ta gaurko eguneraño gai ortzaz idatzi dana.

Irakurleak arkituko du beaz EUSKAL-ERRIA-n,

Bilinch-ek idatzi eta Bilinch-en gatik idatzi dan guzi guzia.

Eta ez du denbora galduko gauza oyek arreta piska batekiñ begirata. Euskal zalea bada ikusiko du zeñen gauza politak, zeñen ederkí, zeñen apaiñ, esan litezken euskeraz.

Ikusiko du, guk zatar eta mordollo itz egiten badegu, ez dala izkuntzaren ezereztasunagatik, baizik gure lasaitasun eta ajolagabea eziñ esan

VISTA DEL PALACIO DE JUNTAS Y ÁRBOL DE GUERNICA

alakoak diralako. Bilinch-en oroipen maitagarria nai badegu biar bezela jaitu, arrek beziñ sutzu maitatu biar degu euskera, sayatu biar degu apaintzen, edertzen, geruago eta geyago goitutzen.

Beste edozeiñ izkuntzetan ere Bilinch-en antzeko neurtitzak, maitasuneko giltzakin gordiak irukiko lirake; guk beaz maitatu biar ditugu ederrak diralako, eta oraindik geyago guriak, euskarenak diralako.

*
* *

Gogoan iruki biar degu beaz, zorigaiztoko egun ura. Bañan ez malako samintsu batzubek isurtzeko bakarrik, baizik gure barrenak sututzeko Euskal-erria-ren maitasun bizi biziyan.

Eta maitasuneko chingar ori gure biyotzetan pišturik, sayatu biar degu gure izkuntza eder, berdin gabekoa zabaltzen euskaldunen artian. Gure oitura chukun mallurik gabekoak indartzen gure errietan.

Euskera eta euskaldetasunak jabetu biardute lenbizi gure biyotzetan, gero etorriko da gañerakoa. Bañan gure biyotzak otzak, kemenik gabe badaude, zer ajola digu gañerakotzaz, biyotzian eta ez mingañian biar badegu euskal naitasuna?

Orra beaz egun au oroitzian zer egin bear dan. Ori izango da oroi-penik ederrena, ori Bilinch-en izenian egin liteken lanik jatorrena.

EUSKAL-ERRIA

